

**Epitome : International Journal
of Multidisciplinary Research**

ISSN : 2395-6968

बुलढाणा जिल्ह्यातील पर्जन्यमानातील प्रादेशिक फरक:

एक भौगोलिक अभ्यास

डॉ. पंकज युवराज शिंदे

सहयोगी प्राध्यापक व संशोधन मार्गदर्शक
पदवी, पदव्युत्तर आणि संशोधन केंद्र
भूगोल विभाग, संत ज्ञानेश्वर
महाविद्यालय,
सोयगाव, जिल्हा छ. संभाजीनगर

देवानंद गजानन नागरे

संशोधक विद्यार्थी
पदवी, पदव्युत्तर आणि संशोधन केंद्र
भूगोल विभाग, संत ज्ञानेश्वर
महाविद्यालय,
सोयगाव, जिल्हा छ. संभाजीनगर

गोषवारा: प्रस्तुत अभ्यासामध्ये बुलढाणा जिल्ह्यातील तालुकानिहाय सरासरी वार्षिक पर्जन्यमानातील प्रादेशिक फरक अभ्यासणे हा मुख्य उद्देश आहे. बुलढाणा जिल्हा हा विदर्भातील एक महत्त्वाचा कृषिप्रधान जिल्हा असून येथील शेती मुख्यत्वे पावसावर अवलंबून आहे. जिल्ह्याचे भौगोलिक स्थान, स्थलाकृती व मोसमी वाऱ्यांची दिशा यांमुळे जिल्ह्यातील विविध तालुक्यांत पर्जन्यमानात लक्षणीय फरक आढळतो. या अभ्यासात IMD, जिल्हा गॅझेटियर व जिल्हा सामाजिक-आर्थिक समालोचन यांमधील दुय्यम माहितीचा वापर करून सांख्यिकीय विश्लेषण करण्यात आले आहे.

बीजसंज्ञा (Keywords): पर्जन्यमान, प्रादेशिक फरक, भौगोलिक अभ्यास, हवामान परिवर्तनशीलता, कृषी, बुलढाणा जिल्हा.